

АЛЕКСАНДЪР КОЛПАКИДИ

ТАЙНИТЕ НА СТАЛИНСКИТЕ РЕПРЕСИИ

**ПРЕСТЪПЛЕНИЕТО НА ВЕКА ИЛИ
СПАСЕНИЕТО НА СТРАНАТА?**

Издателство
ПАРИТЕТ

РУСКИ КНИГИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Александър Колпакиди
ТАЙНИТЕ НА СТАЛИНСКИТЕ РЕПРЕСИИ
Престъплението на века или спасението на страната?

© Александър Колпакиди, автор

© Издателство „Паритет“

Цветан Бакърджиев, превод

След победата на болшевиките започва утвърждаване на властта на Сталин, преследване на „враговете на народа“, а това – до „големия терор“.

В какво се крие тайният смисъл на 1937 година? Каква е била истинската причина за „големия терор“? Трябва ли масовите репресии да се смятат за проява на „параноята“ на Сталин, или е имало напълно рационална причина за тях? Били ли са показните процеси от 1936 – 1938 г. изфабрикувани, а признанията на подсъдимите – изтръгнати с изтезания?

Тази книга е опит за обективно и безпристрастно разбиране на проблема, опирайки се не на емоции, слухове и спекулации, а на документи и факти. Авторът убедително доказва, че многобройните заговори на опозицията през 30-те години на ХХ век не са измислени от „сталинските палачи“, а са съществували в действителност.

Вождът на народа срещу „червените олигарси“!

Най-зловещите и забранени тайни на СССР!

**Поръчалите книги чрез сайта www.paritetbg.com получават
отстъпка 20 процента.**

---

*Всички права са защитени. Никаква част от тази книга
не може да бъде възпроизведена в каквато и да е форма
без писменото разрешение на притежателя на авторските права.*

ISBN 978-619-153-306-0

Много от делата на нашата партия и народа ще бъдат изопачавани и оплювани преди всичко в чужбина, но и в нашата страна също... И моето име също ще бъде оклеветено и оплюто. Ще ми бъдат приписвани многобройни злодеяния.

От разговор на Й. Сталин с посланика
в Швеция А. Колонтай

ВЪВЕДЕНИЕ

Репресия е едно от онези понятия, които в последно време неусетно промениха значението си. По-точно репресия е всяка наказателна мярка на държавата. Казано на разговорен език: „мястото на крадеца е в затвора“. Полицията също е репресивен апарат, точно както КГБ¹, а присъда от три години затвор за кражба е точно същата репресивна мярка както и прословутите „десет години без право на кореспонденция“.

Напоследък в общественото съзнание се оформя различно разбиране, според което *репресия* е незаконна наказателна дейност на държавата в политическата сфера (или в тази, при която наказанието очевидно не е равносилно на престъплението) – например пълно „приземяване“ на политическите опоненти или затвор, присъден за говоренето на празни приказки в СССР по времето на Сталин.

---

¹ Комитет государственной безопасности (рус.) – Комитет за държавна сигурност. – Бел. прев.

Сталин през 1937 г.

Смята се, че Сталин бил много зъл и жесток човек. Щом се събудел сутрин, още не си обул панталоните и тутакси започвал да мисли върху основната тема на живота си: Кого да заколя днес? Това е всеизвестно. Подобно отношение към Сталин започва да се култивира след речите на Хрушчов² пред XX конгрес на КПСС. То се популяризира. Отразват го в учебниците. За страшния злодей се четат лекции, делата му се обсъждат край печката, а по време на „перестройката“ се изписват цели библиотеки с книги.

---

² Никита Сергеевич Хрушчов (1894 – 1971) – първи секретар на ЦК на КПСС от 1953 до 1964 г. – Бел. прев.

Официалната гледна точка от времето на Хрушчов и Брежнев³ е, че в СССР няма и не е имало обективни причини за проявата на репресии и жестокост. Царизмът е свален, помешчиците⁴ и капиталистите са изгонени от страната, съветските хора са се обединени около родната партия. Селяните с радостни усмивки масово се стичат в колхозите, работниците са щастливи да строят доменни пещи и градове наред тайгата, червеноармейците едва сдържат възторга си, докато гинат край Халхин Гол⁵ във Финландия и защитават (или завземат) други изконно руски земи. Истинска благодат! И изведнъж злодеят Сталин с отвратителна усмивка надува тръбата и организира „неоправдани репресии“.

„Жестоките сталински репресии“ е широко разпространен пропаганден стереотип, дълбоко вкоренен в съзнанието на нашето общество. Репресиите са „неоправдани“, те се свързват с името на Сталин, а 1937 година става връх на тези ужасии.

Защо точно 1937-а?

Защото тогава се провеждат най-амбициозните съдебни процеси в Москва срещу върхушката от партийни работници и емблематични фигури на съветските висши военни.

Година символ! Година трагедия!

---

³ Леонид Илич Брежнев – съветски политик и държавник, маршал на СССР (1976), удостоен със званията „Герой на Съветския съюз“ (1966, 1976, 1978, 1981) и „Герой на социалистическия труд“ (1961). – Бел. прев.

⁴ Помешчик – земевладелец (от *поместье* – поземлено владение, давано за военна или друга държавна служба. – Бел. прев.

⁵ Битката при река Халхин Гол – решителното сражение в необявените съветско-японски погранични конфликти, водено между Съветския съюз, Монголия и Япония през 1939 г. – Бел. прев.

Тази книга е посветена на борбата на комунистическия режим срещу политическите му противници. Борба, която продължава по всяко време и във всички държави.

Когато една партия е в опозиция на управляващия режим, самото положение „против“ я консолидира. Така е в Русия до октомври 1917 г. Но когато руските комунисти поемат властта, те успяват да се скарат помежду си, като методите им на борба варират от полемични вестникарски статии до банален побой.

Какво се случва, когато те надвигат Колчак⁶, Деникин⁷ и интервентите и настъпва моментът да се изгради нещо ново на мястото на разрушения „до основи“ свят?

Точно тогава и започва всичко...

---

⁶ Александър Василевич Колчак – руски морски офицер, полярен изследовател, учен океанограф, по-късно главнокомандващ антиболшевишките сили по време на Гражданската война в Русия (1917 – 1922) – Бел. прев.

⁷ Антон Иванович Деникин – генерал-лейтенант, един от най-изтъкнатите лидери на белогвардейците по време на Гражданската война в Русия. – Бел. прев.

НАСЛЕДНИЦИТЕ НА ИЛИЧ

През 1917 г. предимство на болшевишката партия пред останалите политически сили се оказва практичността на нейното ръководство – практичност нечакана и неочаквана. През октомври 1917 г. не е трудно да се завземе властта в Русия. Трудно е да се удържи. И от това се страхуват по-трезвомислещите политици. Само че болшевиките правят невъзможното – не само завземат властта, но и успяват да я задържат.

Веднага след Октомврийската революция, на 29 ноември 1917 г., Централният комитет на РСДРП (б)⁸, осъзнавайки, че управлението на страната чрез демократични методи е невъзможно, създава т.нар. „четворка“ за решаване на най-важните и неотложни въпроси. Това е и върховната власт на Страната на Съветите. (По време на Великата отечествена война аналогичен орган е Държавният комитет по отбраната). Нека видим персонално кой влиза в тази върховна власт.

Впоследствие имената на трима от тях се споменават постоянно – Ленин, Троцки⁹ и Сталин. Ленин е може би доста объркан теоретик и екзотичен практик, но той е моторът на болшевишката партия и новото правителство, както и майстор на необикновените решения. Сталин – също значима фигура, е подценяван през цялото време по различни при-

---

⁸ РСДРП (б) – Руска социалдемократическа работническа партия (болшевики). – Бел. прев.

⁹ Лев Давидович Троцки (1879 – 1940) – руски революционер, съветски държавник и политик. През 1929 г. е изселен от СССР. – Бел. прев.

чини. В изграждането на теории той не е силен, но пък ХХ век не познава подобна практика. Донякъде е неразбираемо как Троцки попада сред четиримата държавни ръководители – обаче той умее да се изтъква както никой друг. Отваря с крак вратата и влиза, като че ли не може другояче.

Без четвърта карта, раздаването няма да е точно. Ролята на четвъртия в революцията така и не е ясна докрай. Това е човекът, известен в партията като Андрей Уралски, а в историята влязъл със собственото си име – Яков Свердлов. След победата на революцията той става председател на ВЦИК¹⁰ – тоест официален държавен глава. Известен е с терора (впрочем по-голямата част от тогавашната върхушка има подобни грехове), отговаря за кадрите в партията, издава заповед за разстрел на царското семейство. И освен всичко друго е човек, който стои до Ленин, и то твърде близо.

„Четворката“ дори има своя йерархия. Сталин е вторият след Ленин. Но после нещо се случва и през пролетта на 1918 г. по някаква причина той получава назначение в Царицин, започва да обикаля фронтите и само от време на време се появява в Москва, за да види как вървят нещата в двата народни комисариата (на националностите и за държавния контрол), за които отговаря .

Свердлов умира рано и го забравят, а не би трябвало... Дори в официалната му биография се споменава за негласното споразумение между него и Ленин: ако с единия се случи нещо, другият да поеме напълно властта. Не особено значима фигура през Октомври, Свердлов постепенно става вторият след Ленин. А между него и Сталин съществува остра дългогодишна вражда, датираща още от времето на заточението им в Туруханск, когато двамата не могли да живеят заедно в една къща и цялата работа приключила с

¹⁰ Всеруски централен изпълнителен комитет. – Бел. прев.

открит конфликт. Не е чудно защо, след като двама от членовете на „четворката“ – Троцки и Свердлов, не понасят Сталин, той не се задържа в столицата и на практика до края на Гражданската война изпълнява еднократни поръчения – превозва хляб, извършва проверки, обикаля фронтовете.

Яков Свердлов: забравеният демон на руската революция

Яков Свердлов (1885 – 1919) е роден в Нижни Новгород в многодетно еврейско семейство. Баща му имал работилница за гравюри, а нощем фалшифицирал документи. На идиш името му звучи като Янкел Мовшевич Свердлов. Яков завършва четири класа в мъжката гимназия в Нижни Новгород, но поради недостиг на средства изоставя ученето и става помощник аптекар. Към 1901 г. е увлечен от революционните идеи, а през 1903 г. преминава в нелегалност. През 1905 г. партийното ръководство изпраща Свердлов в Урал. Този слабичък 20-годишен евреин, с външен вид на провинциален лекар, се оказва с желязна воля. Организацията му умения му позволяват да събере в Екатеринбург най-войнствения терористичен отряд в Русия, т.нар. Боен отряд на народното въоръжение (БОНВ). Групата се състои от професионални революционери и престъпници. Новите членове задължително трябвало да пролеят кръв. Терористите избиват полицаи, чиновници, активисти черносотници¹¹. Касата на организацията се попълва чрез изнудване и грабеж на пощенски станции и държавни каси. Членовете на бойния отряд извършват акции в Екатеринбург, Перм, Уфа и други градове. Дори

---

¹¹ Събирателно название на представителите на консервативните, антисемитските, монархистките и православните кръгове в Руската империя, които се противопоставят на революцията от 1905 г. – Бел. прев.

московските и кавказките другари се страхували да се свържат с уралските бойци.

През 1917 г. избухва Февруарската революция. Новата власт освобождава Свердлов, който за своите 32 години е прекарал в затвор и заточение 12 от тях.

По време на изгнанието си Свердлов живее заедно със Сталин в село Курейка в Туруханския край. Отначало те делят един и същи дом, което показва, че отношенията им са били нормални. Скоро обаче се разделят по такъв начин, че вече изобщо не общуват помежду си. Какво се случва?

В писмата до жена си Свердлов най-общо обяснява: *С мен е грузинецът Джугашвили, стар познайник, с когото се срещнахме в изгнание. Добър момък, но твърде голям индивидуалист в ежедневието. Аз съм привърженик на минимума от правила. Много от правилата ме изнервят.*

Това е написано през март. А няколко месеца по-късно: *...най-тъжното от всичко е, че в условията на изгнание, затвор, човек се оголва пред теб, проявява се в цялата си гребнавест... С другаря сега сме в различни квартири, рядко се виждаме... С моя другар не си паснахме по характер и почти не се виждаме, не ходим един при друг. И по-късно: Знаеш ли, мила, при какви гнусни условия живеех в Курейка. Другарят, с когото бяхме там, се оказа такъв, че не разговаряхме и не се виждахме.*

Петербургският работник Борис Иванов, също изпратен на заточение в Туруханския край, си спомня, че Свердлов му разказвал: *При пристигането ми в изгнание се настаних в хижата ми, но скоро той престана да разговаря с мен, давайки ми да разбера, че иска да го освободя от своята личност...*

Свердлов се завръща в Урал вече със статута на легенда на революционното движение и „стар“ болшевик. Ленин го включва в Централния комитет на партията и му поверява Секретариата, отговарящ за изпълнението на поръченията на партийните лиде-

Яков Свердлов – „мозъкът“ на болшевишката партия

ри. Скоро Свердлов „излиза от сянката“. Заради черните кожени дрехи, с които обикновено говори по митингите, заради яростните му призови и черните му горящи очи той получава той прякора Черния дявол на болшевиките.

Към октомври 1917 г. Свердлов вече е ключова фигура в болшевишката партия. По своето влияние той се конкурира с Троцки,

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение.....	3
Наследниците на Илич	7
Яков Свердлов: забравеният демон на руската революция	9
„Революционери“ и „държавници“	26
Какво иска опозицията?	34
Саботаж. Как икономиката преминава в политика	44
Опозицията отива сред народа	56
„Няма ли кой да го премахне?“.....	68
Терор. Емиграцията действа	72
„Конгрес на победителите“ или „Конгрес на разстреляните“	82
Зад кулисите на конгреса.....	87
Убийството на Киров	90
Делото „Николаев“ и последствията от него.....	99
Какво се крие зад убийството на Киров?.....	107
Немската следа	112
Чекистката следа	113
Чистачки – контрареволюционери и поръчители – терористи.....	117
Авел Енукидзе и Рудолф Петерсон: пътят надолу.....	127
Семейство Сванидзе: роднини и приятели на Сталин	127

1935 – 1936. Успехи на социалистическото строителство	139
В навечерието на 1937 г.....	143
Николай Ежов. Кратка биография.....	147
Кремълската сделка: Зиновиев и Каменев	157
Генрих Ягода: кратка биография.....	169
Заговор в НКВД	175
Троцкисти в Червената армия	180
Делото „Червените генерали“	188
Загадката на бързите признания.....	207
Последната битка на Михаил Тухачевски	215
Няколко думи за Ворошилов	219
Големият процес. 1938 г.....	232
Моментът на истината.	
Вместо заключение.....	242